

Mexipedium (Phragmipedium) xerophyticum

Patrick Mannens

Ik vond een studie betreffende de ontdekking en het verspreidingsgebied van deze plant, geschreven door Marilyn LeDoux uit 1996. Ook deed ik wat onderzoekwerk via internet, zo heb ik deze tekst vertaald en een beetje aangepast.

Plantenfamilie : *Orchidaceae* , **Onderfamilie :** *Cypripedioideae*

Naamsverklaring:

De naam is afgeleid van het land van herkomst, Mexico en het Latijnse Pes of voet, wat dan weer refereert naar de vorm van de lip. De soortnaam xerophyticum betekent dan weer: heeft voorkeur voor droge condities.

Historiek:

De plant werd voor het eerst verzameld en als gedroogd herbariummateriaal gedeponneerd in 1985. In 1988 is de vindplaats opnieuw bezocht en heeft men levend plantenmateriaal verzameld. In 1991 heeft Miguel Ángel Soto Arenas de soort beschreven als *Phragmipedium xerophyticum*, maar in 1992 werd deze plant als monotype van het nieuwe geslacht *Mexipedium* beschreven door Albert & Chase. Deze beschrijving is gebaseerd op resultaten van een DNA analyse, maar de opsplitsing zou ook gebaseerd zijn op de vorm van het vruchtbeginsel dat maar één kamer heeft, terwijl de aanverwante *Paphiopedilum*, *Cypripedium* en *Phragmipedium* drie kamers hebben in het vruchtbeginsel. Op basis van dit laatste feit willen enkele wetenschappers de opsplitsing evenwel niet erkennen. (Koopowitz-1995)

Herkomst:

Mexipedium xerophyticum is slechts op één plaats gevonden, namelijk in Oaxaca-Mexico. Op het moment van de ontdekking werden slechts zeven planten aangetroffen. De planten groeiden op 320m hoogte, litofytisch en blootgesteld aan veel licht op rotswanden die noordelijk en oostelijk gericht stonden. Op die wijze waren ze wel afgeschermd van de felle middagzon. Men zou zowel planten hebben gevonden die op blote rotsen groeiden, als in spleten waarin een zekere opbouw van humus aanwezig was. De planten die in deze laatste situatie groeiden, zouden de mooiste planten opgeleverd hebben.

Een klein aantal planten is weggenomen voor vermeerdering in de hoop hebzuchtige verzamelaars voor te zijn en plundering te voorkomen. Kunstmatig vermeerderde planten zijn nu al in de handel verkrijgbaar.

Beschrijving:

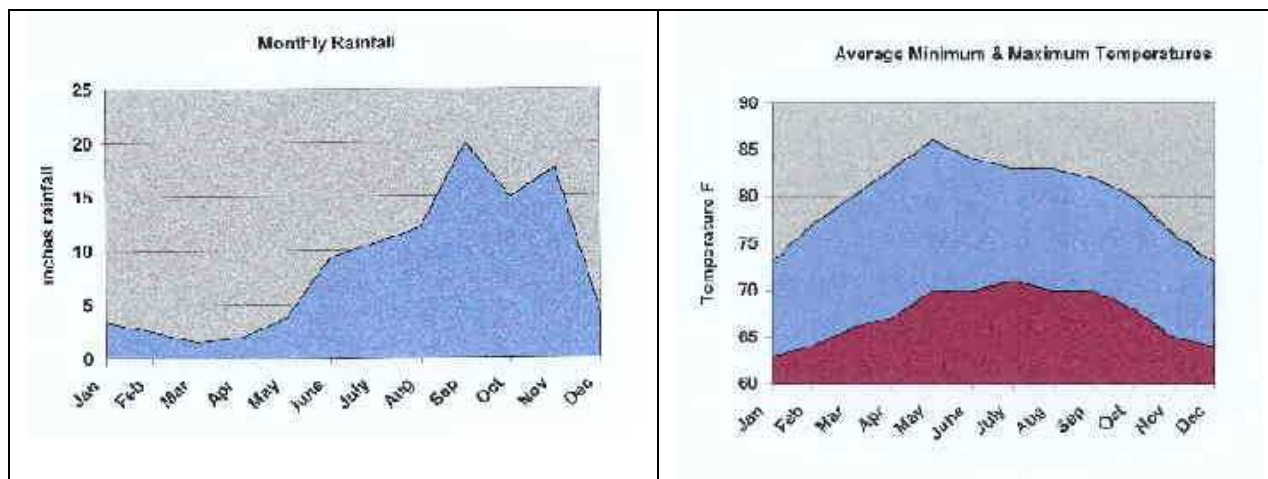
Een kenmerkende groeiwijze is het uitbreiden via zo genaamde 'runners'. Het is eigenlijk ene kruipende wortelstok die op een kleine afstand van de moederplant nieuwe scheuten vormt.

De planten zijn eerder klein. De zilvergroene bladeren zijn vrij stijf en enigszins opgericht. De porseleinachtige witte tot lichtjes roze bloemen hebben een schermvormig, rozig staminodium en typisch schoenvormige lip. De gekromde petalen zijn sikkelvormig. De bloemtak geeft meerdere bloemen. Ze ontspruiten één na één bovenaan de bloemsteel, soms enigszins vertakt.

Er is vanzelfsprekend verwantschap aan *Cypripedium*, *Paphiopedilum*, *Selenipedium* en *Phragmipedium*.

Het geslacht *Mexipedium* wordt om legale doeleinden als *Phragmipedium* behandeld. Op die manier valt het onder Appendix I van the [Convention on International Trade in Endangered Species](#) (CITES).

De planten groeien op 320m hoogte en krijgen jaarlijks zo'n 250cm (98 inches) regenval , maar zoals je kan zien op de begeleidende grafiek die door Bakers werd gepubliceerd in 1991, is de regenval veel heviger vanaf juni tot November en quasi nihil van December tot mei. Ook groeien ze het hele jaar rond in erg warme condities. Met amper enkele graden schommeling (ook de begeleidende grafiek die dit weergeeft is gereproduceerd van data van Baker and Baker 1991) De erg harde, stijve en ook enigszins dikkere bladeren geven aan dat de planten vrij zware condities kunnen verdragen.

We kweken de planten best in een mengeling van 40% houtskool, 50% fijne bark en 10% perliet. Dit zou ons een dichte en toch snel doorlatende bodem moeten opleveren. Op deze wijze krijgen de planten toch gemakkelijk de kans om tussen waterbeurten door helemaal op te drogen. Bij elke waterbeurt wordt best ook een beetje voedsel toegediend. Er wordt best regenwater gebruikt met een pH van ongeveer 6.5 (Is normale pH in onze contreien.)

Dit is voor zover mij bekend de enige '*Phragmipedium*' die groeit in associatie met kalksteen. Het is mogelijk dan ook aan te raden een beetje gebroken oesterschelpen over het mengsel heen te strooien. Zoals dat ook aangeraden wordt voor kalkminnende *Paphio*'s.

De planten zijn samen te kweken met hardbladige *Paphio*'s , maar zouden net zo goed bij andere warmteminnende planten kunnen gekweekt worden. De planten vragen vrij veel licht. Eenmaal een plant goed in de groei is, wil die wel uitlopers vormen. Het eenvoudigste is dan naast de pot een tweede pot te plaatsen, onder de positie waar de uitloper een scheut begint te vormen.

Voorzichtig de scheut verankeren en dan laten staan, tot de wortelgroei helemaal voleindigd is. Best ook zo lang mogelijk wachten om twee plantenscheuten van elkaar te scheiden.

Bloeiperiode : De planten bloeien in onze lente.

Cultuur : *Mexipedium xerophyticum* heeft bewezen zich vrij eenvoudig in cultuur te houden, heeft ook bewezen zich zeer eenvoudig te laten bevruchten en voortplanten onder laboratorium omstandigheden, maar het opkweken uit de fles is wel een beetje moeilijker.

Hoe dan ook, de soort is al wat gemakkelijker in de handel terug te vinden, al zijn de prijzen nog relatief hoog.

Er zou al een hybride zijn gemaakt met *Phragmipedium*, maar ik zag er nog geen resultaten van.

Bibliografie en referenties:

- Albert, V. A. and M. W. Chase. 1992. *Mexipedium*: A New Genus of Slipper Orchid (Cyripedioideae: Orchidaceae). *Lindleyana* 7 (3): 172-176.
- Baker, M. L. and C. O. 1991. *Orchid Species Culture: Pescatoria, Phaius, Phalaenopsis, Pholidota, Phragmipedium, Pleione*. Timber Press, Portland, Oregon.
- Koopowitz, H. 1995 *The Diminutive Phragmipedium xerophyticum*. *Orchid Digest* 60 (3): 123-128.
- LeDoux, M. 1996 *Phragmipedium xerophyticum and its Culture*. *Orchid Digest* 59 (3): 108-110.
- Soto, M. A., G. A. Salazar and E. Hagsater. 1990. *Phragmipedium xerophyticum, una nueva especie del sureste de Mexico*. *Orquidea*, 12: 1-10.

Internet info :

<http://www.ladyslipper.com/mexipedium.htm>
<http://es.wikipedia.org/wiki/Mexipedium>
<http://en.wikipedia.org/wiki/Mexipedium>
<http://www.slipperorchids.info/mexdatasheet/index.html>
<http://www.orchids.org/species/genera/Mexipedium/index.html>
<http://www.orchideen-freunde.de/html/mexipedium.html>
<http://www.ecology.org/ecophoto/orchids/Phragmipedium.html>
<http://plemena.ps.cs.wikiax.biz/en/Mexipedium>

Copyright © 2008 P & P Orchids /O.V.V., alle rechten voorbehouden.

